

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

O Królu Polskim

Liczba stron oryginału

11

Liczba plików skanów

12

Liczba plików publikacji

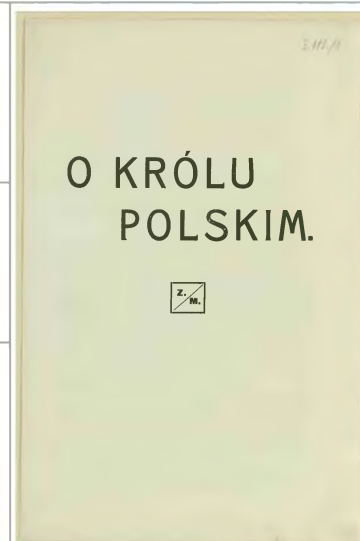
12

Sygnatura/numer zespołu

TR 003.119

Data wydania oryginału

1917

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Digitalizacja

3.119/11

O KRÓLU POLSKIM.

W chwili gdy hasło tworzenia natychmiast niepodległego państwa polskiego przez ogłoszenie Króla Polskiego coraz szerzej rozbrzmiewa, uważamy za rzecz wskazaną szerzej nieco omówić powody, dla których stanęliśmy przy tym sztandarze.

* * *

1) Królestwo Polskie^{*} już od stu lat było uznane przez państwa europejskie, jako państwo, nie zaś jako autonomiczna prowincja Rosji. Było ono połączone z Rosją unią dynastyczną, ale od 19 stycznia 1831 roku dynastia rosyjska jednomyślną uchwałą sejmową została zdetronizowana. Prawomocność tej uchwały uznał pośrednio i sam cesarz Mikołaj przez to, że jego przedstawiciele podczas pertraktacji z Rządem Narodowym przed wzięciem Warszawy domagali się cofnięcia aktu detronizacji czyli skasowania jej za pomocą nowej uchwały.

Byliśmy, po r. 1831 nie prowincją ale w dalszym ciągu państwem, tylko że okupowanem zbrojnie przez Rosję, a w roku bieżącym przez wojska niemieckie i austriackie.

Skoro rząd austriacki oraz rządy państw, składających dziś związkowe cesarstwo niemieckie, uznały nas w r. 1815 jako państwo, skoro obecnie rządy ich w licznych odezwach do narodu naszego zapewniały, że walczą tylko z Rosją, a nie z nami, przeto, opierając się na ich własnych oświadczeniach, możemy i powinniśmy od nich żądać, aby umożliwiły nam dokonanie tego, czego niedopuszczała okupacja rosyjska, to jest stanowienia o sobie i proklamowania głowy naszego państwa w osobie Króla Polskiego.

W ten sposób proklamowanie Króla Polskiego byłoby natychmiastowem wskrzeszeniem państwa polskiego.

2) Z drugiej strony—proklamowanie Króla Polskiego w osobie jednego z członków rodzin, panujących w państwach centralnych dawałoby im gwarancję z naszej strony—naszej zaś sprawie dawałoby mocne oparcie o interes dynastyczny.

3) Dalej—proklamowanie Króla Polskiego dawałoby nam najlepsze oparcie przeciwko podziałowi Królestwa. Bo każdy monarcha, panujący nad polakami, mógłby się zadowolnić częścią Polski i obejść się bez Warszawy. Tylko Król Polski nie mógłby się obejść bez stołecznego miasta Warszawy.

4) Wreszcie—proklamowanie Króla Polskiego natychmiast usunęłoby gorszące niezgody pomiędzy stronnictwami i organizacjami o władzę, a raczej o cień władzy, bo sama władza dotychczas jest w rękę obcych.

Nie byłoby konkurencji pomiędzy Naczelnym Komitetem Narodowym, a Komisją polityczną Koła Polskiego, bo rządem prawdziwym, (nie zaś cieniem rządu)—byłaby Rada Ministrów Króla Polskiego.

Nie byłoby gorszących kłótni legionistów z różnych brygad. Byłoby tylko jedno Wojsko Polskie Jego Królewskiej Mości Króla Polskiego.

* * *

Są jednak, choć na szczęście już nieliczne, jednostki, którym tak głęboko w głowę zapadły frazesy z rewolucyjnych broszurek agitacyjnych, że nie są w stanie spokojnie pomyśleć o tem, iż moglibyśmy mieć własnego Polskiego Króla.

Tym wszystkim przypominamy tutaj, jak dalece Rosja boi się ogłoszenia Króla Polskiego.

Było to w styczniu 1915 roku. Narodowa Demokracja chciała właśnie przyjąć pod swoje opiekuńcze skrzydła drużyny, formowane przez Gorczyńskiego. A ponieważ widziała dużą opozycję przeciwko tym

kainowym drużynom ze strony niepodległościowców, przeto zamyśliła te dążenia do niepodległości o ś m i e s z y ć.

Obmyślane to było bardzo sprytnie. Naprzód zaczęto i to przez poważnych członków endecyi warszawskiej rozpuszczać na prowincyi głuche wiadomości o tem że w zajętych przez Austrię i Niemcy częściach Królestwa został ogłoszony Królem Polskim jeden z arcyksiążąt. Wiadomość ta była nieprawdziwa, ale nie wyglądała na rzecz niemożliwą, to też było wielu takich, którzy uwierzyli.

Ale p o t e m zaraz endecja puściła w obieg sfałszowany bardzo głupio manifest cesarza Franciszka Józefa z podpisem socjalisty Daszyńskiego, jako niby namiestnika Galicyi i ministra. Chodziło o to, aby wywołać wrażenie, że ci, co uwierzyli w ogłoszenie tego arcyksięcia Królem Polskim, uwierzyli na podstawie owego głupio sfałszowanego manifestu, i aby w ten sposób pragnienia niepodległości zostały ośmieszone.

Stało się jednak inaczej. Okazało się przytem tak silne pragnienie niepodległości i własnego króla wśród szerokich warstw, że przyczyniło się to w znacznej mierze do upadku rekrutacji drużyn ochotniczych Endecyi.

A w piśmie „Zjednoczenie”, wydawanem przez moskalofilów endeckich we Lwowie, biadano strasznie nad wrażeniem, jakie wywołała na Polaków wieść o rzekomem ogłoszeniu Króla Polskiego i pisano o tem co następuje:

„Może to przecież nie kaczka dziennikarska, ale fakt rzeczywisty, czyn dobrze rozważony i dokonany przez kogoś, kto zna słabość duszy społecznej...”

...Hałas który stąd powstał wydał się... jakby głosem jakiejś rzeczywistej opinii publicznej“.

Nie tylko moskalofile przestraszyli się wrażenia, jakie wywołane zostało, ale jeszcze bardziej gazety rosyjskie, gdy się przekonały, jak momentalnie ta pogłoska rozniosła się na całym obszarze ziem polskich,

i gdy się dowiedziały, jakie szalone wrażenie zrobiła na rannych żołnierzach polakach, leżących po szpitalach rosyjskich.

Wszystkie gazety rosyjskie szeroko pisały o tej sprawie. Wszystkie na prawdę uwierzyły, że Król Polski już został ogłoszony. Uwierzyły zaś dlatego, że pomimo nadrabiania miną i zepewniania, że polacy chcą tylko panowania rosyjskiego, czuły, jak dalece niebezpiecznem by było dla Rosyi ogłoszenie Króla Polskiego, i zdawało im się, że Austria i Niemcy to rozumiały i chcą w ten sposób zadać śmiertelny cios potędze rosyjskiej.

Odbiło się to nawet w Dumie, gdzie na tajnem posiedzeniu przywódca październikowców p. Jewgraf Kowalewskij, dotychczasowy przeciwnik autonomii polskiej, wezwał gorąco rząd, by

„fakt jaki w tych dniach miał miejsce w Częstochowie, stał się bodźcem do jaknajprędzszego uregulowania stosunków polsko-rosyjskich“.

Wreszcie aż poseł Harusewicz, endek, musiał w wywiadzie uspokajać wielce zdenerwowane gazety rosyjskie, że wiadomość o ogłoszeniu Króla Polskiego jest nieprawdziwą.

Widzimy więc, kto boi się ogłoszenia Króla Polskiego.

Po pierwsze—Moskale.

Po wtóre—moskalofile pochodzenia polskiego.

I po trzecie—niektórzy ludzie, którym się zdaje, że jako „socjaliści” muszą być przeciwni Królowi.

Dla tych ostatnich ludzi widocznie świat zaczyna się na Rurach, a kończy się na Piaskach.

Ale po za tym małym światem istnieje jeszcze cała Europa, a oto co robili kierownicy socjalistów w tej Europie.

Gdy była sprawa reformy wyborczej na Węgrzech, popieranej przez Franciszka Józefa, i Franciszek Józef przyjechał do stolicy Węgier Budapesztu socjaliści urządzili manifestację na jego cześć i krzyczeli: „Niech żyje Franciszek Józef, król ludowy!!!“

Gdy w Amsterdamie odbywał się międzynarodowo-

wy zjazd socjalistyczny, sławny Bebel, którego socjaliści całego świata uważali prawie za wyrocznię, powiedział w oczy socjalistom francuskim: „Wolałbym ten ustrój monarchiczny, jaki jest w Anglii, od takiej rzeczypospolitej, jaką wy macie we Francyi!“

Na początku obecnej wojny rada ministrów belgijskich składała się z członków stronnictwa katolickiego. A jednak po wybuchu wojny przyłączył się do nich przywódca socyalistów Vandervelde i został ministrem króla belgijskiego.

W Anglii rada ministrów składała się w chwili wybuchu wojny z samych postępowców. Potem obok nich zostali ministrami króla angielskiego przywódcy konserwatystów i przywódca socyalistów Henderson.

W Niemczech żaden wprawdzie socyalista nie został ministrem, ale pomimo to socjaliści wysłali jednego ze swoich przywódców Südekuma do Włoch, aby pomagał pocichu posłowi cesarza niemieckiego księciu Bülowowi i wpływał na socyalistów włoskich.

Nie udało się to, bo włoscy socjaliści w większości machnęli ręką na bajkę o międzynarodowej solidarności robotników, poparli rząd króla włoskiego, a jeden z przywódców ich Barzilai został ministrem króla włoskiego.

W Austrii socjaliści polscy w Naczelnym Komitecie Narodowym głosowali za tem, aby legiony złożyły przysięgę na wierność Franciszkowi Józefowi, a Piłsudski dnia 4 września 1914 roku złożył przysięgę na wierność, dodawszy do słów: „Cesarzowi Austriackiemu, Królowi Węgierskiemu“, dodatek: „daj Boże Królowi Polskiemu“.

O tem niektórzy nasi „politycy“ albo nie wiedzą, albo udają, że nie wiedzą.

My tylko nie chcemy, aby przysięgano na wierność „daj Boże królowi Polskiemu“, to jest komuś, co może zostać królem Polskim, a może i nie zostać. My chcemy aby naród i legiony przysięgały komuś, kto by już teraz był Królem Polskim i ktoby przy-

sięgnął nawzajem, że jak naród jego, tak on narodu nie opuści i będzie bronił wolności jego.

Rozumiemy, że Króla Polskiego powinniśmy wybrać z pośród cesarskiej rodziny austriackiej, bo to jest rodzina najbardziej spokrewniona z dawnymi Królami Polskimi, są pośród niej arcyksiężęta, znający nasz kraj i umiejący dobrze po polsku. Pragniemy, aby do Królestwa Polskiego była przyłączona Galicya, a za to wzamian zjednoczone Królestwo Polskie zawarłoby związek z Austro-Węgrami, aby sobie nawzajem dawać oparcie.

Ale stawiając sprawę jasno i otwarcie zarówno wobec społeczeństwa, jak i wobec władz austriackich, dodajemy pod adresem tych ostatnich:

Królestwo Polskie nie jest prowincją, ale państwem. Nie chce być traktowane jako prowincya, rządzone przez urzędników, ale jako państwo. Gotowiśmy całem sercem uznać jako Króla Polskiego członka cesarskiej rodziny austriackiej, czy to ma być następca tronu austriackiego, czy też inny arcyksiążę, ale nie chcemy, aby Królestwo Polskie było traktowane jako rzecz, i jako zdobycz wcielone do Austrii.

Pamiętajcie o słowach, wypowiedzianych przed stu laty przez generała polskiego Sokolnickiego do generała Barclay'a de Tolly:

„Możecie w nas mieć wiernych sprzymierzeńców, ale nigdy nie będziecie mieli niewolników“.

Pochodzenie arcyksięcia Karola

od Króla Polskiego Bolesława Chrobrego

przez Piastów Wielkopolskich.

- 1) ○ **Bolesław Chrobry, Król Polski.**
- 2) ○ **Mieszko II Lambert, Król Polski.**
- 3) ○ **Kazimierz Karol Odnowiciel, Monarcha Polski.**
- 4) ○ **Włodzisław Herman, Monarcha Polski.**
- 5) ○ **Bolesław Krzywousty, Monarcha Polski.**
- 6) ○ **Mieszko III Stary, Książę Wielkopolski, 3-krotnie Książę Krakowski.**
- 7) ○ **Wierzchosława Ludmiła, zamężna za Fryderykiem I, Księciem Lotaryngii.**
- 8) ○ **Ferry II, Książę Lotaryngii.**
- 9) ○ **Mateusz II, Książę Lotaryngii.**
- 10) ○ **Ferry III, Książę Lotaryngii.**
- 11) ○ **Thibaut II, Książę Lotaryngii.**
- 12) ○ **Ferry IV, Książę Lotaryngii.**
- 13) ○ **Raoul, Książę Lotaryngii.**
- 14) ○ **Jan, Książę Lotaryngii.**
- 15) ○ **Ferry I, Hrabia Vaudemont.**
- 16) ○ **Antoni, Hrabia Vaudemont.**
- 17) ○ **Ferry II, Hrabia Vaudemont.**
- 18) ○ **René II, Książę Lotaryngii i Baru.**
- 19) ○ **Antoni, Książę Lotaryngii i Baru.**
- 20) ○ **Franciszek I, Książę Lotaryngii i Baru.**
- 21) ○ **Karol II, Książę Lotaryngii i Baru.**
- 22) ○ **Franciszek II, Książę Lotaryngii i Baru.**
- 23) ○ **Franciszek Mikołaj, Hrabia Vaudemont.**
- 24) ○ **Karol IV, Książę Lotaryngii, żonaty z Eleonorą Królową Polską.**
- 25) ○ **Leopold, Książę Lotaryngii.**
- 26) ○ **Franciszek Stefan, Książę Lotaryngii, później W. Ks. Toskański, wreszcie Cesarz Rzymski.**
- 27) ○ **Leopold, W. Książę Toskański, później Cesarz Rzymski.**
- 28) ○ **Franciszek, Cesarz Rzymski, od r. 1804 — Cesarz Austriacki.**
- 29) ○ **Franciszek Karol, arcyksiążę.**
- 30) ○ **Karol Ludwik, arcyksiążę.**
- 31) ○ **Otton, arcyksiążę.**
- 32) ○ **Karol, arcyksiążę, następca tronu austriackiego.**

Pochodzenie arcyksięcia Karola

Od Królów Polskich: Bolesława Chrobrego,
Kazimierza Wielkiego i Władysława Jagiełły.

- 1) ○ **Bolesław Chrobry, Król Polski.**
- 2) ○ **Mieszko II Lambert, Król Polski.**
- 3) ○ **Kazimierz Karol Odnowiciel, Monarcha Polski**
- 4) ○ **Włodzisław Herman, Monarcha Polaki.**
- 5) ○ **Bolesław III Krzywousty, Monarcha Polski.**
- 6) ○ **Kazimierz Sprawiedliwy, Książę Sandomierski, później i Krawowski.**
- 7) ○ **Konrad, Książę Mazowiecki, czasowo i Hrakowski.**
- 8) ○ **Kazimierz, Książę Kujawski i Łęczycki.**
- 9) ○ **Władysław Łokietek, Król Polski.**
- 10) ○ **Kazimierz Wielki, Król Polski.**
- 11) ○ **Elżbieta, zamężna za Bogusławem V, Księciem Szczecińskim.**
- 12) ○ **Elżbieta, zamężna z Karolem IV, Królem Czeskim, Cesarzem Rzymskim.**
- 13) ○ **Zygmunt, Król Węgierski, później i Czeski oraz Cesarz Rzymski.**
- 14) ○ **Elżbieta, zamężna za Albrechtem Cesarzem Rzymskim.**
- 15) ○ **Elżbieta, „Matka Jagiellonów“, Królowa Polska, zamężna za Kazimierzem Jagiellończykiem, Królem Polskim, synem Króla Władysława Jagiełły.**
- 16) ○ **Władysław, Król Czeski i Węgierski, najstarszy brat Królów Polskich Jana Olbrachta, Aleksandra i Zygmunta Starego.**
- 17) ○ **Anna, zamężna za Ferdynandem I, Cesarzem Rzymskim.**
- 18) ○ **Karol, Książę Styrii.**
- 19) ○ **Ferdynand II, Cesarz Rzymski.**
- 20) ○ **Ferdynand III, Cesarz Rzymski.**
- 21) ○ **Leopold I, Cesarz Rzymski.**
- 22) ○ **Karol VI, Cesarz Rzymski.**
- 23) ○ **Marja Teresa, zamężna za Franciszkiem Stefanem, Ks. Lotaryngii (patrz tablicę I).**
- 24) ○ **Leopold, Cesarz Rzymski.**
- 25) ○ **Franciszek, Cesarz Rzymski, od r. 1804 Cesarz Austriacki.**
- 26) ○ **Franciszek Karol, arcyksiążę.**
- 27) ○ **Karol Ludwik, arcyksiążę.**
- 28) ○ **Otton, arcyksiążę.**
- 29) ○ **K arol, arcyksiążę, następca tronu austriackiego.**

Pochodzenie arcyksięcia Karola

Od Króla Polskiego Bolesława Chrobrego przez Piastów Mazowieckich.

- 1) ○ **Bolesław Chrobry, Król Polski.**
- 2) ○ **Mieszko II Lambert, Król Polski.**
- 3) ○ **Kazimierz Karol Odnowiciel, Monarcha Polski.**
- 4) ○ **Włodzisław Herman, Monarcha Polski.**
- 5) ○ **Bolesław Krzywousty, Monarcha Polski.**
- 6) ○ **Kazimierz Sprawiedliwy, książę Sandomierski, później **Kra-**
kowski.**
- 7) ○ **Konrad, Książę Mazowiecki, czasowo i **Krakowski.****
- 8) ○ **Ziemowit I, Książę Czerski i Mazowiecki.**
- 9) ○ **Bolesław, Książę Mazowiecki.**
- 10) ○ **Trojden I, Książę Czerski.**
- 11) ○ **Ziemowit IV, Książę Czerski.**
- 12) ○ **Ziemowit V, Książę Czerski, i Warszawski.**
- 13) ○ **Cymbarka, zamężna za Ernestem Żelaznym, Habsburgiem.**
- 14) ○ **Fryderyk III, Cesarz Rzymski.**
- 15) ○ **Maksymilian I, Cesarz Rzymski.**
- 16) ○ **Filip, Książę Burgundzki.**
- 17) ○ **Ferdynand I, Cesarz Rzymski, (żonaty z Anną Jagiellonką
wnuczką Króla Polskiego Kazimierza).**
- 18) ○ **Karol, Książę Styrii.**
- 19) ○ **Ferdynand II, Cesarz Rzymski.**
- 20) ○ **Ferdynand III, Cesarz Rzymski.**
- 21) ○ **Eleonora, Królowa Polska, 2-voto za Karolem IV, Księciem.
Lotaryngii.**
- 22) ○ **Leopold, Książę Lotaryngii.**
- 23) ○ **Franciszek Stefan, Książę Lotaryngii, później Cesarz Rzymski.**
- 24) ○ **Leopold, Wielki Książę Toskański, później Cesarz Rzymski.**
- 25) ○ **Franciszek, Cesarz Rzymski, od r. 1804 Cesarz Austriacki.**
- 26) ○ **Franciszek Karol, arcyksiążę.**
- 27) ○ **Karol Ludwik, arcyksiążę.**
- 28) ○ **Otton, arcyksiążę.**
- 29) ○ **Karol, arcyksiążę następca tronu austriackiego.**